

2020 m. projektuojama:

47,2 %

Reikšmingai išaugęs VS skolos ir BVP santykis.

-1,5 %

Pagal ekonominės raidos scenarijų, BVP susitraukimas.

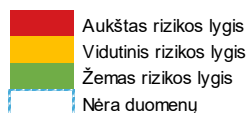
-8,9 %

Neigiamas VS balanso ir BVP santykis.

Fiskalinių rizikų švieslentė pateikia bendrą fiskalinių rizikų vaizdą istoriniu ir trumpuoju projektuojamu laikotarpiu, leidžia stebėti vidaus ir išorės disbalansų kaitą¹.

Lietuvos fiskalinių rizikų švieslentė

Metai	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020P	2021P
MAKROEKONOMINIAI RODIKLIAI, proc. BVP (jei nenurodyta kitaip)																
Realiojo BVP augimas, proc.	7,4	11,1	2,6	-14,8	1,5	6,0	3,8	3,6	3,5	2,0	2,5	4,3	3,9	4,3	-1,5	3,3
Nedarbo lygis, proc.	5,8	4,3	5,8	13,8	17,8	15,4	13,4	11,8	10,7	9,1	7,9	7,1	6,2	6,3	8,8	7,9
Būsto kainų indeksas, proc.		26,3	9,0	-29,9	-7,4	6,6	-0,2	1,2	6,4	3,7	5,4	8,9	7,3	6,8	6,6	
Realusis efektyvusis valiutų kursas, proc.	-0,3	3,0	6,1	6,8	-5,4	0,6	-2,0	0,9	3,0	0,3	1,9	0,3	4,1	3,7		
Einamosios sąskaitos balansas	-10,6	-15,3	-13,2	2,1	0,2	-3,7	-1,6	1,7	3,5	-2,4	-1,1	0,5	0,3	3,3	6,7	4,8
Bendroji skola užsieniui	60,4	72,1	72,3	86,7	86,5	80,5	78,1	70,8	70,7	76,8	86,2	82,7	78,5	68,2	70,8	
Privačiojo sektoriaus kredito srautai	18,7	24,9	10,4	-9,4	-5,9	-2,2	0,4	-0,2	0,2	2,6	4,4	4,5	4,3	3,0		
FISKALINIAI RODIKLIAI, proc. BVP																
VS balansas	-0,3	-0,8	-3,1	-9,1	-6,9	-9,0	-3,1	-2,6	-0,6	-0,3	0,2	0,5	0,6	0,3	-8,9	-5,7
Struktūrinis VS balansas	-3,2	-5,5	-8,0	-6,2	-4,0	-3,5	-2,6	-1,2	-1,0	-0,6	-0,1	-0,4	-0,6	-1,4	-8,7	-5,6
VS skola	17,2	15,9	14,6	28,0	36,3	37,2	39,8	38,7	40,6	42,6	39,7	39,1	33,9	36,3	47,2	50,7
Finansavimo skolintomis lėšomis poreikis	4,0	3,0	5,6	13,7	11,0	11,1	8,5	8,2	4,5	6,6	4,6	2,8	4,3	1,5	14,3	10,5
Fiskaliniai rezervai	1,5	1,0	1,1	2,1	1,5	1,2	0,7	0,3	0,4	0,4	0,5	0,6	1,1	2,0	2,7	2,6

Fiskalinių rizikų istorinė raida. Prieš 2008 m. finansų krizę didesnė dalis stebimų makroekonominių rodiklių rodė aukštos fiskalinės rizikos signalus: 2007 m. BVP augimas siekė 11,1 proc., būsto kainos augo 26,3 proc., privačiojo sektoriaus kredito srautai pasiekė 24,9 proc. BVP. Kita dalis fiskalinių rodiklių nerodė didelės rizikos: valdžios sektoriaus skola buvo 15,9 proc. BVP, bet VS balansas ir struktūrinis VS balansas buvo neigiami ir siekė atitinkamai 0,8 ir 5,5 proc. BVP.

2018–2019 m. dauguma makroekonominių rodiklių buvo žemo fiskalinės rizikos lygio, VS skola nesiekė 40 proc. BVP. Realiojo BVP metinis augimas siekė apie 4 proc. ir buvo spartesnis nei daugumoje ES šalių, būsto kainos augo stabiliai, o privačiojo sektoriaus kredito srautai nedidėjo. Tačiau, esant teigiamam produkcijos atotrūkiui nuo potencialo, Fiskalinės institucijos įvertintas augantis struktūrinis VS deficitas signalizavo aukštą rizikos lygį.

2020–2021 m. fiskaliniai rodikliai rodo aukštą rizikos lygį, priešingai nei makroekonominiai rodikliai. Dėl COVID-19 poveikio Finansų ministerijai numatant 2020 m. Lietuvos ekonomikos susitraukimą 1,5 proc.², Fiskalinės institucijos prognozuojami fiskaliniai rodikliai rodo aukštą rizikos lygį. VS deficitas gali siekti beveik 9 proc. BVP. Esant išskirtinėms aplinkybėms fiskalinės drausmės taisyklių taikymas yra laikinai susiaurintas, tačiau, jas atšaukus, reikės grįžti prie reikalavimų biudžeto rodikliams. VS skola³ gali peržengti 50 proc. BVP ribą. Ekonomikai atsigaunant svarbu numatyti skolos mažinimo kryptį ateityje.

¹ Švieslentės sudarymo metodika ir rodikliai aprašyti Valstybės kontrolės 2018-11-08 ataskaitoje Nr. BP-6-1 „2019 metų valdžios sektoriaus finansinių rodiklių vertinimas“. 2020 m. būsto kainų indeksas atitinka I pasm. augimą, lyginant su 2019 m. I pasm., o bendroji skola užsieniui 2020 m. yra nurodyta I pasm. pabaigos duomenimis. Fiskaliniai rezervai apima Rezervinį (stabilizavimo), VSDF, PSDF, Garantinį ir Ilgalaikio darbo išmokų fondus. Švieslentėje raudona spalva pažymėti metai, kai atitinkamas rodiklis rodo aukštą, geltona – vidutinį ir žalia – žemą rizikos lygį.

² Rugsėjo mėn. ekonominės raidos scenarijus 2020–2023 m.

³ VS skolos rizikos lygis nustatomas pagal daugiamečių vidurkį.